

KONVENCIJA O MINIMALNIM GODINAMA ZA ZAPOSŁJAVANJE 1973. (Br. 138)

Član 1

1. Svaki Član za koga je ova konvencija na snazi obavezuje se da će da sprovodi nacionalanu politiku čiji je cilj da se obezbijedi efektivno ukidanje dječjeg rada i progresivno podigne minimalne godine starosti za prijem u radni odnos ili rad na jedan nivo koji je u skladu sa najpotpunijim fizičkim i mentalnim razvojem omladine.

Član 2

1. Svaki član koji ratifikuje ovu konvenciju preciziraće, u jednoj izjavi koja bi bila u prilogu njegove ratifikacije, minimalne godine starosti za prijem u radni odnos, odnosno na rad na svojoj teritoriji i na prevoznim sredstvima registrovanim na njegovoj teritoriji. Shodno članovima 4 do 8 ove konvencije niko ispod ovih minimalnih godina starosti neće se primati u radni odnos odnosno na rad u bilo kom zanimanju.

2. Svaki Član koji je ratifikovao ovu konvenciju može kasnije da obavijesti generalnog direktora Međunarodne kancelarije rada, još jednom izjavom, da određuje minimalne godine starosti više od onih koje su ranije precizirane.

3. Minimalne godine starosti precizirane saglasno stavu 1 ovog člana ne treba da budu ispod godina starosti završavanja obaveznog školovanja, i, u svakom slučaju, nikako ispod 15 godina.

4. Uprkos odredbama stava 3 ovog člana, Član čije su privredne i obrazovne mogućnosti nedovoljno razvijene može, posle konsultacije sa zainteresovanim organizacijama poslodavaca i radnika, gdje takve postoje, za početak da precizira minimalne godine starosti do 14 godina.

5. Svaki Član koji je utvrdio minimalne godine starosti na 14 godina saglasno odredbama prethodnog stava treba da u izvještajima o primjeni ove konvencije koji se podnosi na osnovu člana 22 Ustava Međunarodne organizacije rada, izjavi:

- (a) da razloži za to postoje, ili
- (b) da se odriče prava da se koristi dotičnim odredbama od navedenog datuma.

Član 3

1. Minimalne godine starosti za prijem u bilo koju vrstu radnog odnosa odnosno rada koji po svom karakteru ili okolnostima u kojima se obavlja može da ugrozi zdravlje, sigurnost ili moral mladih, ne treba da budu ispod 18 godina.

2. Vrste zaoposlenja odnosno rada na koje se stav 1 ovog člana primjenjuje treba da budu određene nacionalnim zakonima odnosno propisima ili treba da ih odredi nadležni organ posle konsultacije sa zainteresovanim organizacijama poslodavaca i radnika, gdje takve postoje.

3. Uprkos odredbama stava 1 ovog člana, nacionalni zakoni odnosno propisi ili nadležni organ mogu, posle konsultacije sa zainteresovanim organizacijama poslodavaca i radnika, gdje takve postoje, da dozvole zapošljavanje odnosno rad od 16 godina starosti pod uslovom da su zdravlje,

sigurnost i moral zainteresovane omladine u potpunosti zaštićeni i da su dobili odgovarajuću specifičnu nastavu odnosno stručno osposobljavanje u odgovarajućoj grani djelatnosti.

Član 4

1. Ukoliko je to potrebno, nadležni organ može, posle konsultacije sa zainteresovanim organizacijama poslodavaca i radnika, gdje takve postoje, da isključi iz primjene ove konvencije ograničene kategorije zaposlenja odnosno rada u odnosu na koje se javljaju posebni i značajni problemi primjene.
2. Svaki Član koji ratifikuje ovu konvenciju treba da navede u svom prvom izvještaju o primjeni konvencije koji se podnosi saglasno članu 22 Ustava MOR-a, sve koategorije koje bi mogle biti isključene saglasno stavu 1 ovog člana, obrazlažući to isključenje, i treba da iznese u kasnijim izvještajima situaciju u pogledu njegovih zakona i prakse u odnosu na isključene kategorije i u kojoj mjeri se sprovodi u djelo ili se predlaže da se sprovede u djelo konvencija u odnosu na te kategorije.
3. Ovaj član ne odobrava isključenje iz primjene ove konvencije zaposlenja odnosno radove predviđene u članu 3.

Član 5

1. Član čija su privreda i administrativne službe nedovoljno razvijeni može, posle konsultacije sa zainteresovanim organizacijama poslodavaca i radnika, gdje iste postoje, da u početku ograniči polje primjene ove konvencije.
2. Svaki Član koji koristi odredbe stava 1 ovog člana preciziraće, u jednoj izjavi uz njegovu ratifikaciju, grane privredne djelatnosti ili vrste preduzeća na koje će primjenjivati odredbe konvencije.
3. Odredbe konvencije primjenjivaće se kao minimum na sledeće: rudnike i kamenolome, prerađivačku industriju, građevinarstvo, službe za snabdijevanje električnom energijom, gasom i vodom, sanitarne službe, saobraćaj, skladišta i veze, plantaže i druga poljoprivredna preduzeća koja uglavnom proizvode za komercijalne svrhe, ali isključujući porodične i male posjede koji proizvode za lokalnu potrošnju i koja ne zapošljavaju redovno najamne radnike.
4. Svaki Član koji je ograničio polje primjene ove konvencije shodno ovom članu:
  - (a) navešće u svojim izvještajima, na osnovu člana 22 Ustava MOR-a, opšte stanje u pogledu zapošljavanja ili rada omladine i djece u granama aktivnosti koje su isključene iz polja primjene ove konvencije, kao i svaki napredak koji je možda postignut u pravcu šire primjene ove konvencije;
  - (b) Može u svako doba da formalno proširi polje primjene jednom izjavom upućenom generalnom direktoru Međunarodne kancelarije rada.

Član 6

Ova konvencija ne primenjuje se na rad koji obavljaju djeca i omladina u školama za opšte, stručno ili tehničko obrazovanje ili u drugim ustanovama za obuku odnosno na rad u preduzećima koga obavljaju lica koja imaju najmanje 14 godina, kada se taj posao obavlja saglasno uslovima koje je propisao nadležni organ, posle konsultacije sa zainteresovanim organizacijama poslodavaca i radnika, gdje iste postoje, i predstavlja sastavni dio:

- (a) tečaja obrazovanja odnosno obuke za koju je škola odnosno ustanova obuke prvenstveno odgovorna;
- (b) programa obuke koji se uglavnom ili u cjelini izvodi u preduzeću, a koga je odobrio nadležni organ;

- (c) programa upućivanja odnosno orijentacije koji ima za cilj da olakša izbor zanimanja ili vrste stručnog osposobljavanja.

Član 7

1. Nacionalni zakoni odnosno propisi mogu da dozvole zapošljavanje odnosno rad lica od 13 do 15 godina starosti na lakšim radovima koji:
  - (a) nemaju izgleda da budu štetni po njihovo zdravlje ili razvoj, i
  - (b) nisu takvi da štete njihovom pohađanju škole, njihovom učešću u programima profesionalne orijentacije ili obuke koje je odobrio nadležni organ ili njihovoj sposobnosti da koriste obezbijeđenu nastavu;
2. Nacionalnim zakonima odnosno propisima isto tako može se dozvoliti zapošljavanje i rad lica koja imaju najmanje 15 godina, ali nisu još završila obavezno školovanje, ako taj posao zadovoljava uslove iznijete u alinejama (a) i (b) stava 1.
3. Nadležni organ će odrediti djelatnosti u kojima se zapošljavanje odnosno rad može dozvoliti na osnovu stavova 1 i 2 ovog člana i propisaće broj sati i uslove u kojima se takvo zapošljavanje i rad mogu obavljati.
4. Uprkos odredbama stava 1 i 2 ovog člana, Član koji je preuzeo odredbe stava 4 člana 2 može, toliko koliko dugo bude činio, da godine starosti od 12 i 14 zamijeni za 13 i 15 iz stava 1 ovog člana i godine starosti od 14 zamijeni za 15 godina iz stava 2 ovog člana.

Član 8

1. Poslije konsultacija sa zainteresovanim organizacijama radnika i poslodavaca, gdje iste postoje, nadležni organ može, putem dozvola koje se izdaju u pojedinačnim slučajevima, da dozvoli izuzeća od zabrane zapošljavanja odnosno rada predviđene u članu 2 ove konvencije, za svrhe kao što je učešće u umjetničkim predstavama.
2. Tako izdate dozvole ograničiće broj časova u toku kojih će i propisati uslove u kojima je zapošljavanje odnosno rad dozvoljen.

Član 9

1. Sve potrebne mjere, uključujući i odgovarajuće kazne, preduzeće nadležni organ da bi obezbijedio sprovođenje odredaba ove konvencije.
2. Nacionalni zakoni odnosno propisi ili nadležni organ treba da utvrde lica koja su odgovorna za poštovanje odredaba kojima se u djelo sprovodi ova konvencija.
3. Nacionalni zakoni odnosno propisi ili nadležni organ propisaće registre ili druge dokumente koje poslodavac treba da vodi i stavlja na raspolaganje; ti registri odnosno dokumenti treba da sadrže imena i godine starosti ili datum rođenja, odnosno ovjerene, gdje je to moguće, lica koja zapošljava ili koja rade za njega a koja su mlađa od 18 godina.